

Stolik nr 1

Czego uczy szkoła? Do czego przygotowuje?

Uczniowie mają różne cele – niektórzy studiowanie, inni przygotowanie do praktycznego zawodu. Dla jednych szkoła ma dostarczać przede wszystkim wiedzy inni chcieliby, żeby także wychowywała - kształtowała charakter. Jedni uznają, że szkoła ma przygotowywać do spełniania oczekiwań "innych" - rynku pracy, społeczeństwa, państwa, inni - że powinna przede wszystkim pobudzać marzenia i talenty samych uczniów i wspierać ich rozwój - ale szkoła musi służyć wszystkim. Zastanówmy się, jak łączyć dobre przygotowanie do obowiązkowych egzaminów z rozwijaniem osobistych zainteresowań. Jak umożliwić wszystkim odnoszenie sukcesów i odkrycie swoich mocnych stron, czy organizować uczniowską samopomoc, a może zajęcia pozalekcyjne?

Diagnoza: Jak jest?	Postulaty: Jak chcielibyśmy, żeby było?
Podstawa programowa i jej wpływ na uczniów i nauczycieli	
Podstawa programowa jest przeładowana.	Trzeba odchudzić podstawę, usunąć z niej treści, które są niepotrzebne i nieprzystawalne do współczesnego świata.
Podstawa programowa jest niedostosowana do potrzeb uczniów oraz etapu ich edukacji.	Należy podporządkować podstawę programową do potrzeb uczniów (w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi), a jej treść dopasować do problemów/wyzwań współczesnego świata.
Podstawa programowa skupia się na kształtowaniu konkretnej, łatwo sprawdzalnej wiedzy, którą powinien przyswoić poszczególni uczniowie.	Potrzeba przeformułowania nauczanych przedmiotów i położenia większego nacisku na „miękkie” i społeczne umiejętności np. na rozwijanie zdolności komunikacyjnych, kompetencji emocjonalnych.
Następują często zmiany w podstawach programowych, przez co trudno zachować ciągłość nauczania.	Potrzeba zachowania ciągłości programowej, wolnej od zmian kolejnych ekip rządzących – wtedy łatwiej pielęgnować określone wartości i wizje świata (oparte na szacunku, empatii, akceptacji itp.).
Podręczniki (zwłaszcza do przedmiotów humanistycznych) przedstawiają tematy w sposób splotony.	Treści zawarte w podręcznikach ukazują wartości takie jak: otwartość, szacunek, akceptacja, różnorodność, równość.
Młodzież we wczesnym wieku - 15-lat musi wybierać drogę edukacyjną, która często warunkuje ich dalsze kształcenie i życie zawodowe	<ol style="list-style-type: none">1) Należy opóźnić profilowanie szkół, aby uczniowie nie musieli tak wcześnie decydować o swojej przyszłości2) Wzorem krajów zachodnich w uczniowie szkołach średnich mogą tworzyć swój własny plan zajęć wg swoich zainteresowań i potrzeb, a także mogą mieć elastyczność wyboru zajęć,3) W szkołach wprowadzone jest nauczanie blokowe.4)
Zasoby szkolne (materialne, kadrowe, infrastrukturalne itp.)	
Nie ma odpowiedniej organizacji nauczanych przedmiotów, która sprowadza się do tego, że często jeden nauczyciel musi uczyć różnych przedmiotów. Nauczyciele czują się przeciążeni obowiązkami.	Powinno się odchodzić od sytuacji, że jeden nauczyciel naucza kilku przedmiotów, zamiast tego skupia się na tym przedmiocie, w którym czuje się najlepiej (jest specjalistą) i którego potrafi w odpowiedni sposób uczyć.

A to przekłada się na to, że uczniowie mają nieutrwalony materiał.	
Słaba infrastruktura w szkołach utrudnia należycie i rzetelnie prowadzić zajęcia, np. WF-u uczy się na korytarzach.	Powinno się dofinansować, doposażyć szkoły, aby każdy przedmiot mógł być nauczany w odpowiednio przystosowanych warunkach, w których nauczyciele i uczniowie będą mogli pokazać pełnię swoich możliwości i potencjału.
Klasy z różnymi uczniami z potrzebami edukacyjnymi.	Klasy powinny się składać z możliwie małej liczby uczniów, aby każdy z nich otrzymał duże wsparcie ze strony nauczyciela.
Kształcenie uczniów	
Szkoła uczy, a mało wychowuje.	<p>Szkoła nie indoktrynuje, pozwala dziecku odkryć własne wartości.</p> <p>Istnieje ścisła współpraca między szkołą (nauczycielami) a rodzicami we wspólnym wychowywaniu dzieci.</p> <p>Powinno być więcej godzin wychowawczych – godziny spędzone z uczniami na rozmowach nie tylko o szkole.</p>
<p>Uczniowie generalnie za dużo się uczą – muszą przyswoić zbyt obszerną podstawę programową, mają za dużo przedmiotów, za dużo lekcji każdego dnia, za dużo prac domowych. Dodatkowo uczęszczają na zajęcia dodatkowe. To wszystko sprawia, że czują się przeciążeni.</p> <p>Uczniowie muszą przyswajać zbyt dużo „suchej” wiedzy, „pamięciówki”. Uczą się za dużo faktów.</p> <p>Uczniowie czują przymus uczenia się wszystkiego jak najwięcej, co prowadzi do „zatracenia” w nich ciekawości edukacyjnej.</p>	<p>Szkoła powinna kłaść większy nacisk na naukę:</p> <ul style="list-style-type: none"> • logicznego myślenia, • myślenia przyczynowo-skutkowego, • rozumienia i analizy <u>procesów</u>, • praktycznych umiejętności oraz ich wykorzystywania, • opartą na eksperymentach, osobistych doświadczeniach uczniów, • umiejętności, gdzie szukać wiedzy i gdzie znaleźć informacje, • poprzez zabawę, np. na podwórku. <p>Głos dziecka: Szkoła powinna uczyć umiejętności przydatnych w codziennym życiu, jak gotowanie. → Szkoła powinna wrócić do zajęć na wzór ZPT.</p> <p>Szkoła powinna też:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dać uczniom więcej czasu na rozwój własnych zainteresowań, • bardziej podążać za talentami dziecka, • Uczyć, jak ma się samemu uczyć, • Kłaść nacisk na jakość, nie ilość – mniej znaczy więcej (mniej prac domowych), • Nauczać, że praca jest wartością.
Uczniowie nie potrafią w szkole budować relacji międzyludzkich, skupiają się na wzajemnej rywalizacji.	Uczniowie powinni wykonywać wspólnie projekty, które wymuszają kooperację i skłaniają do szukania wzajemnych porozumień, kompromisów.
W szkole jest duży nacisk na indywidualną pracę uczniów (która jest wymuszona przez system oceniania).	Uczniowie uczą się współpracy, zarządzania pracą w zespole, podziału zadań, wzajemnego wspierania i myślenia kategoriami wspólnotowymi.

<p>W starszych klasach podstawówki (4-8) nauka polega głównie na indywidualnej pracy.</p>	<p>W starszych klasach podstawówki uczniowie w większym stopniu powinni być uczeni pracy w grupie.</p>
<p>System oceniania i jego wpływ na uczniów</p>	
<p>W szkole panuje niekorzystny dla uczniów system oceniania uczniów, który rzutuje na ich ogólne poczucie wartości, skłaniający do rywalizacji, „wyścigu szczurów”, śrubowania ocen (poprawiania nawet z bardzo dobrych na szóstkowe).</p> <p>Uczniowie, którym nie powodzi się w nauce, mają gorsze oceny niż koledzy/koleżanki, nie dostają się do wymarzonych szkół mają zaniżone poczucie własnej wartości.</p>	<p>W szkole nie powinno być tak dużej presji na zdobywanie ocen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Nie wszystko powinno być poddawane ocenie. 2) Zamiast skali cyfr szkoła może wprowadzić ocenianie kształtujące, opisowe. 3) Mocniejsze głosy: Uczniowie w ogóle nie pracują na ocenę. 4) Uważni nauczyciele dobrze znający swoich uczniów, mający z nimi i z ich rodzicami bliski kontakt, mogą stwierdzić na koniec roku, czy ktoś może przejść do następnej klasy, czy powinien jeszcze w niej zostać, żeby poprawić swoje umiejętności.
<p>Nawet prymusi (piątkowi uczniowie) chodzą na korepetycje po szkole, żeby mieć jeszcze lepsze stopnie i osiągać lepsze wyniki na egzaminach kończących szkołę.</p>	<p>Szkoła powinna zapewnić optymalną/wystarczającą edukację – taką, aby uczniowie nie musieli uczęszczać na zajęcia dodatkowe/korepetycje.</p>
<p>Edukacja w szkołach za bardzo prowadzi do zdobywania jak najlepszych wyników (na testach końcowych, świadectwach, olimpiadach), które liczą się w <u>rekrutacji</u> na dalszych etapach edukacji.</p> <p>Presja na rekrutację występuje zarówno ze strony nauczycieli, rodziców, jak i uczniów. Rodzice chcą żeby ich dzieci miały jak najlepsze oceny oraz jak najlepsze wyniki z egzaminów końcowych i dostały się do wymarzonych szkół.</p> <p>Z kolei nauczycielom i dyrekcji zależy na renomie szkoły, wysokiej pozycji w rankingach szkół, stąd kładą nacisk na sukcesy uczniów.</p>	<p>Rodzice nie powinni dążyć na siłę do sukcesu swoich dzieci, powinni przestać myśleć w kategoriach wyników swoich dzieci. Nie powinni również wywierać presji na nauczycielach.</p> <p>Powinien być zmieniony system rekrutacji i zniesione testy dla 8-klasistów, ew. wprowadzić egzaminy wstępne w poszczególnych szkołach.</p>
<p>Sytuacja uczniów w szkole – zakorzenia, odkrywanie własnego potencjału, wsparcie innych i współpraca środowiska szkolnego</p>	
<p>Zanika zakorzenie uczniów w szkole, co przyczynia się do ich depresji.</p>	<p>W szkole powinna panować atmosfera pełna szacunku, empatii.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Należy stworzyć środowisko przyjazne dla uczniów, w którym jest dużo bliskich relacji zarówno między uczniami, jak i między uczniami a nauczycielami. 2) Szkoła rozwija życie pozaszkolne, zainteresowania uczniów. 3) Uczniowie angażują się w <u>aktywności w szkole</u> poza lekcjami i są w tym wspierani przez rodziców.

Dzieci boją się, że czegoś nie rozumieją, nie umieją i nie próbują czegoś zrobić, ponieważ boją się popełnić błąd.	W szkole powinno być mniej deprecjonowania uczniów i wskazywania ich braków, a większy nacisk położony na pokazywanie w nich dobra i mocnych stron – <u>empowerment</u> uczniów.
Szkoła nie stwarza warunków do tego, żeby uczniowie poznali własne „Ja”, uczyli się autorefleksji, odkrywali własny potencjał.	Szkoła powinna stawiać na ODKRYWANIE ZASOBÓW UCZNIÓW : kształtowanie wartości i osobowości, rozwijanie mocnych stron i kreatywności. Szkoła (nauczyciele/rodzice) rozumie, że nie ma jednej inteligencji, „inteligencje są różnorakie”.
Jest duża presja na zdobywanie wyższego wykształcenie.	Szkoły, rodzice i uczniowie dostrzegają sens kształcenia zawodowego. Tworzone są kampanie społeczne pokazujące wartość zawodowego fachu.
W szkołach nie ma samopomocy uczniowskiej – zamiast tego uczniowie wybierają samokształcenie	W szkole powinno się pielęgnować samopomoc między uczniami, ale także między rodzicami (opiekunami), która ma pomóc w nauce ich podopiecznych.
Nie ma wspólnego myślenia o szkole. Poszczególne grupy chcą zaspokoić własne oczekiwania, nie patrząc na trudności i potrzeby innych, zwłaszcza uczniów.	Środowisko szkolne powinno tworzyć wspólny system edukacji (Rodzice, nauczyciele, uczniowie, dyrekcja, instytucje lokalne współpracujące ze szkołą).

Stolik nr 2

Jak uczy my i wychowujemy? Jak motywujemy do nauki? Jakich doświadczeń dostarczamy?

Chociaż pierwszymi i najważniejszymi wychowawcami są rodzice, szkoła też odgrywa rolę w procesie wychowania, opisaną w dokumencie zwanym „programem profilaktyczno-wychowawczym”. Rodzice powinni uczestniczyć w opracowaniu tego programu dla swoich dzieci i określić, jakie punkty są ważne. Ale samo szkolne życie powinno stwarzać okazje do „wychowania w praktyce” – warto zebrać praktyczne pomysły, jak to zrobić, by te okazje były autentyczne i by uczniowie chcieli się w nie angażować.

Jak jest?	Jak chcielibyśmy, żeby było?
Pewne elementy indoktrynacji (narzucanie definicji np. patriotyzmu i wartości różnie definiowanych przez różne środowiska)	Szkoła nie powinna narzucać konkretnego systemu wartości- jedyna przestrzeń, w której może operować to wartości tzw. uniwersalne, czyli np. szacunek do drugiego człowieka, szacunek do mienia innych /mienia publicznego
Lekcje wychowawcze nie są poświęcone na kwestie wychowania, tylko na bieżące sprawy organizacyjne	Szkoła powinna być przestrzenią do wzmacniania w uczniach zrozumienia zasad/ norm społecznych związanych z kulturą bycia (zwroty grzecznościowe, słuchanie bez przerywania, pozostawianie po sobie porządku w przestrzeniach wspólnych) Rozwój umiejętności społecznych uczniów poprzez „psychozabawy”, ukierunkowane na rozumienie siebie i swoich reakcji oraz reakcji innych osób (w trakcie godzin wychowawczych lub dedykowanych zajęć np. przedmiot typu psychologia/socjologia) Gry symulacyjne poświęcone np. sposobom rozwiązywania konfliktów w sytuacjach spornych, sposobom radzenia sobie z przemocą werbalną/ psychiczną
Uczniowie mniej zaangażowani bądź całkowicie niezaangażowani otrzymują takie same oceny ze sprawowania jak Ci bardzo zaangażowani	Sprawiedliwość w ocenianiu sprawowania (przejrzyste kryteria?)

<p>Niektórzy nauczyciele niechętnie uczestniczą w szkoleniach kompetencyjnych</p>	<p>Obowiązkowe szkolenia dla nauczycieli wliczone do czasu pracy i finansowane systemowo</p> <p>System punktów edukacyjnych podtrzymujących uprawnienia pedagogiczne – osobny do szkoleń z metodyki nauczania przedmiotów kierunkowych, osobny do szkoleń kompetencji „miękkich” (komunikacyjnych, psychologicznych, socjologicznych)</p> <p>Systemowe wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla nauczycieli, którzy potrzebują skonsultować się w sprawach wychowawczych, komunikacyjnych czy metodyki nauczania, a nawet w kwestiach formalno-prawnych</p>
<p>Za mało chwalenia za zaangażowanie i zdobywane umiejętności</p> <p>Surowe „pruskie” metody motywowania do wykonywania poleceń/ nauki > karanie za błędy, dzieci boją się popełnić błąd/ nie spełnić oczekiwań nauczyciela,</p> <p>Przy niepowodzeniu na sprawdzianie ocena będąca średnią z pierwszej oceny i z poprawki zamiast docenienia postępów/ dokonanych ostatecznie osiągnięć</p> <p>Karanie uwagami/negatywnymi ocenami za brak podręcznika, zapomnienie przyborów, nawet jeśli można skorzystać z przyborów/ podręcznika razem z kolegą</p>	<p>Budowanie w uczniach pozytywnej motywacji > nauczyciel powinien posiadać umiejętności pozytywnego wzmocnienia</p> <p>Stworzenie atmosfery nauki, w której jest przestrzeń do popełniania błędów, motywowanie poprzez wskazanie korzyści dla dziecka z zastosowania się do wytycznych zamiast kary</p> <p>Wsparcie kompetencyjne nauczycieli oparte o nowoczesną wiedzę nt. psychologii rozwojowej oraz komunikacji interpersonalnej</p>
<p>System testowy</p> <p>System oceny postępów wzmacnia szablonowe/ schematyczne myślenie według narzuconego standardu.</p>	<p>Monitorowanie postępów ucznia oparte o wykazywanie się nabytymi umiejętnościami i wiedzą w sposób pozostawiający przestrzeń do samodzielnego myślenia/ własnego sposobu dochodzenia do prawidłowego rozwiązania problemu i własnej interpretacji (np. interpretacji tekstu) / własnego wyrazu artystycznego</p> <p>Stosowanie metod nauczania wspierających/ kształtujących umiejętność samodzielnego myślenia oraz docenianie myślenia kreatywnego/ nieszablonowego</p> <p>System informacji zwrotnej wspierający samodzielne myślenie/ wyciąganie wniosków</p> <p>Stworzenie przestrzeni do kreatywnego poszukiwania rozwiązań/ własnych metod dochodzenia do rozwiązania</p> <p>Egzaminy z dostępem do źródeł/ materiałów źródłowych- bardziej skoncentrowane na umiejętności analizy źródeł niż na pamięciowej znajomości ich zawartości</p>

<p>System egzaminów na zakończenie poszczególnych etapów edukacji działa dla systemu, a nie dla wspierania/ oceny postępów uczniów</p>	<p>Rezygnacja z systemu egzaminów w obecnym kształcie (ośmioklasisty a nawet matury) > korzystniejszy byłby proces rekrutacji do kolejnego szczebla edukacji oparty o procesy rekrutacyjne tworzone indywidualnie przez daną szkołę w zależności od tego jakich umiejętności i sposobu wykazania się określoną wiedzą oczekuje.</p>
<p>Za dużo wiedzy teoretycznej, encyklopedycznej w podstawach programowych</p> <p>Nuda</p> <p>Uczenie się na pamięć bez zrozumienia</p> <p>Często bardzo teoretyczny „wykładowy” sposób omawiania tematu</p> <p>Informacje prezentowane w sposób pamięciowy, oderwany od szerszego kontekstu (kulturowego, społecznego, przyczynowo-skutkowego)</p>	<p>Więcej praktyki, pokazania praktycznego zastosowania przekazywanych wiadomości, bądź nauczania przez doświadczenie (szczególnie przedmiotów doświadczalnych i nauk przyrodniczych - zajęcia przyrody w terenie, wycieczki krajoznawcze)</p> <p>Większa koncentracja na rozwoju kompetencji zamiast wiedzy encyklopedycznej</p> <p>Rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, korzystania z dostępnych nowoczesnych i tradycyjnych źródeł informacji (przekazy ustne świadków historii, biblioteki, albumy, katalogi, mediateki, ale także wszelkie nowoczesne media) w połączeniu z umiejętnością krytycznej oceny i wyboru najlepszych źródeł do danego typu wiedzy (szczególnie w odniesieniu do nowoczesnych mediów).</p> <p>Kształtowanie umiejętności odróżniania faktów od opinii i samodzielnego wyciągania wniosków</p> <p>Nauczanie skoncentrowane na wiedzy empirycznej</p> <p>Uczenie umiejętności rozumienia sensu, logicznego wiązania faktów, wnioskowania, wykrywania zależności przyczynowo skutkowych (zamiast wkuwania wiedzy pamięciowej)</p>
	<p>Bardziej angażujący sposób przekazywania wiedzy</p> <p>Nauczanie przez samodzielne (jednoosobowo lub w grupie) przygotowanie prezentacji na określony temat i zaprezentowanie go klasie. Po tej prezentacji informacje uzupełnienie na dany temat ze strony nauczyciela i informacja zwrotna od klasy co było ciekawe, a co można by było pokazać inaczej (uczymy się od siebie nawzajem)</p> <p>Większe wykorzystanie nowoczesnych mediów w procesie nauki</p> <p>Organizowanie przez szkołę cyklicznych wystaw/ prezentacji najciekawszych projektów naukowych zrealizowanych przez uczniów w poszczególnych klasach (uczniowie sami prezentują swoje projekty podczas wystawy) – głosowanie przez społeczność szkolną na najciekawszy projekt – atrakcyjne nagrody</p>

<p>Sztywność i przeładowanie podstaw programowych</p>	<p>Odchudzona podstawa programowa</p> <p>Inaczej określona podstawa programowa - bardziej elastycznie i w odniesieniu do umiejętności, a nie konkretnych materiałów</p> <p>Więcej swobody dla nauczycieli w doborze szczegółowych zagadnień/ materiałów naukowych, lektur itp. > wytyczne dla nauczycieli jedynie w zakresie rodzaju wiedzy/ kompetencji jaką ma wspierać dany materiał/ lektura</p>
<p>Brak zaufania w kompetencje nauczyciela (ze strony rodziców)</p>	<p>Większe zaufanie do dobrych intencji/ kompetencji nauczyciela w doborze metod nauczania i materiałów naukowych/ lektur</p>
<p>Zbyt mało uwagi nauczyciela dla indywidualnych uzdolnień/ potrzeb uczniów > za duże klasy</p>	<p>Mniejsze klasy umożliwiające bardziej zindywidualizowane podejście do ucznia > grupy do 15 osób w młodszych klasach/ maks. do 20 osób w starszych klasach</p>
<p>Wielu rodziców wywiera presję na dzieci w kwestii ocen (a nie zdobywania umiejętności)</p>	<p>Wspieranie/ pozytywne wzmacnianie dziecka przez rodzica w procesie edukacji</p> <p>Rodzice pełnią niezwykle ważną rolę w budowaniu motywacji dziecka do uczenia się dla siebie/ zdobywania umiejętności& wiedzy a nie dla ocen</p>
<p>Tradycyjny system ocen nie wspiera motywacji do rozwoju tylko koncentruje dzieci na pokonywaniu przeszkód w postaci zaliczenia testów, sprawdzianów i kartkówek</p> <p>System wzmacnia utrwalanie/ pozostawianie luk edukacyjnych - klasówka zamyka dany temat, ocena jest jaka jest, nikt nie pochyla się nad tym, żeby uczeń, który w niskim stopniu opanował dany zakres wiedzy postarał się go lepiej zrozumieć/uzupełnić</p>	<p>Informacja zwrotna czego jeszcze trzeba się nauczyć</p> <p>Dzieci uczyły się bez ocen, gdyby miały poczucie, że dana wiedza/ umiejętność do czegoś im się przyda</p> <p>A co gdyby zostawić dzieciom przestrzeń na ocenianie się nawzajem?</p> <p>Realną zmianą byłaby zmiana na konstruktywne informacje zwrotne skoncentrowana na wskazaniu wykazanych umiejętności i wiedzy oraz na wskazaniu wiedzy do zdobycia (ocenie kształtujące) zamiast ocen > na to jest konieczna większa ilość czasu dla nauczyciela</p>
<p>Tradycyjne metody nauczania w niskim stopniu wspierają umiejętność pracy zespołowej/ dzielenia się wiedzą/ wzajemnego wspierania w rozwoju/ umiejętności szukania kompromisu</p> <p>Tradycyjne metody nauczania nie wspierają umiejętności prowadzenia dyskusji z poszanowaniem odmiennych opinii/ systemu wartości/ punktów widzenia</p>	<p>Projekty zespołowe jako stały element pracy, szczególnie dla przedmiotów doświadczalnych/ nauk przyrodniczych, ale również przedmiotów humanistycznych</p> <p>Organizowanie przez szkołę cyklicznych wewnątrzszkolnych debat oxfordzkich</p>

<p>Małe zainteresowanie rodziców sprawami szkolnymi</p> <p>Coraz częściej szkoła jest zmuszona do przejmowania funkcji wychowawczej</p>	<p>Rodzice współpracują ze szkołą jako partnerem w rozwijaniu ich dziecka</p> <p>Rodzice współpracują i wspierają dziecko w procesie edukacji (angażują się w inicjatywy dziecka w szkole, wspierają dziecko w realizacji jego inicjatyw)</p>
<p>System ocen opisowych stosowany w klasach 1-3 nie spełnia swojej roli:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ta ocena jest przekazywana rodzicom tylko na koniec semestru/roku, w trakcie roku szkolnego dzieci kl.1-3 są poddawane zwykłej ocenie tyle, że A-E zamiast 1-6 - na podstawie ocen opisowych według obecnej formuły rodzic tak naprawdę nie wie nad jakimi umiejętnościami dziecko powinno jeszcze pracować - za mało czasu na prawdziwą, wartościową ocenę opisową/informację zwrotną 	<p>Konieczne jest przepracowanie zasad funkcjonowania ocen opisowych- w kierunku regularnej konstruktywnej informacji zwrotnej</p>
<p>Problemy z organizacją krótkich wycieczek tematycznych (wykorzystanie bliskości stolicy i jej zasobów) > zbieranie zgód, logistyczne trudności z zebraniem funduszy, czasem również ograniczenia ekonomiczne rodziców</p>	<p>Bony finansowe dla szkoły na organizację krótkich jednodniowych wycieczek (typu lekcje muzealne, ośrodki doświadczalne itp.) finansowane przez państwo np. 500PL/rok/ uczenia</p>
<p>Niskie zainteresowanie uczniów aktywnością społeczną/ samorządową</p>	<p>Inicjowanie przez szkołę akcji samorządowych, społecznych</p>
<p>W systemie bezpłatnych podręczników nauczyciele nie mogą proponować zakupu dodatkowych podręczników/ materiałów, a środki na materiały finansowane z budżetu szkoły są zbyt skromne w stosunku do rzeczywistych potrzeb - w rezultacie albo dzieci pracują na zbyt odchudzonych przez wydawców podręcznikach, albo korzystają z kserokopii (co nie sprzyja uczeniu poszanowania praw autorskich)</p>	<p>Stworzenie nauczycielom możliwości proponowania rodzicom zakupu dodatkowych/ bogatszej wersji materiałów edukacyjnych</p>

Stolik nr 3

Jaka jest rola szkoły w społeczności lokalnej?

Szkoła może być ośrodkiem życia lokalnego, miejscem, w którym chętnie przebywa się poza godzinami lekcji – w którym spotykają się wszyscy mieszkańcy. Może być otwarta do późnego wieczora. Co może się tutaj dziać, kto może być organizatorem popołudniowego życia szkoły i w jaki sposób może taka sytuacja zmienić na lepsze szkolną edukację?

Ogólnie

Szkoła pojmowana jest zasadniczo jako przestrzeń fizyczna i wokół tego głównie koncentrowały się pomysły i opinie. Dopiero w drugiej kolejności instytucja szkoły była odbierana jako wartościowy zasób intelektualny i opiniotwórczy, a także jako miejsce budowania kapitału społecznego.

Jak jest? (opis / diagnoza)	Jak chcielibyśmy żeby było? (postulaty)
PRZESTRZEŃ, OFERTA I INFRASTRUKTURA SZKOŁY	
<p>Zajęcia szkolne potem świetlica i szkoła się zamyka.</p> <p>Po szkole zajęcia dodatkowe tylko płatne.</p> <p>Zamykane przestrzenie szkolne, nie do wykorzystania przez mieszkańców. Mała szkoła, przestrzeń za szkołą, czy park przed szkołą. Nie wykorzystana przestrzeń.</p> <p>Zaplanowanie i zaprojektowanie tej przestrzeni.</p> <p>Za dużo dzieci w świetlicy, duży przyrost ilości dzieci korzystających z opieki świetlicowej.</p> <p>Zwiększenie zasobów lokalowych na świetlicę jest niemożliwe, bo sale wykorzystane są na prywatne zajęcia oraz trzeba dodatkowych środków finansowych.</p>	<p>Odczarować szkołę jako miejsce tylko kojarzące się z nauką i obowiązkiem, miejsce żyjące po godzinach pracy szkoły, przykład zajęcia w przedszkolu w Laskach. Idzie się do tej przestrzeni nie tylko jako do miejsca edukacyjnego. Tworzy się bliższa relacja z miejscem. Rodzice będą chętniej się angażować, gdy szkoła będzie dla nich oswojoną przestrzenią i będzie ta przestrzeń przyjemnie się im kojarzyć - nie tylko jako nauka i obowiązki.</p> <p>Zwrócenie uwagi i przygotowanie działań dla mieszkańców nie związanych ze szkołą oraz rodziców dzieci, które chodzą do szkół poza gminą. Szkoła w różny sposób może być dla nich też miejscem otwartym .</p> <p>Infrastruktura szkoły wykorzystana przez wszystkich, otwarta i nastawiona na udział mieszkańców w zajęciach na terenie szkoły.</p> <p>Otwarcie szkoły na dzieci spoza szkoły, na przedszkolaków.</p>

<p>Za dużo dzieci w świetlicy, miejsce stało się przechowalnią, a nie miejscem o wysokim standardzie edukacyjnym.</p> <p>Obawa, że jak Świetlica będzie super miejscem to część rodziców będzie zostawiać tam swoje dziecko na cały dzień - co de facto jest szkodliwe dla wychowania młodej osoby.</p> <p>Nie wiadomo jak będzie zarządzane boisko przy szkole, które powstaje. Nie ustalone w bliskiej współpracy jak będzie dokładnie wyglądać pomysł na wykorzystanie obiektu sportowego.</p> <p>Harcerstwo korzysta, ma harcówkę – warto wspierać takie i podobne działania.</p> <p>Po likwidacji gimnazjum, gdzie była większa specjalizacja i podział na osoby uczące starszych i młodszych uczniów, część nauczycieli odczuwa obawę o wystarczające kompetencje w przypadku uczenia w szkole innej grupy wiekowej niż wcześniej.</p>	<p>Ważne są działania w obszarze sportu, sport wychowuje i kształtuje charakter.</p> <p>Wymyślenie sposobu by oferta sportowa była bogata, różnorodna i dostępna dla wszystkich, nie tylko jako oferta płatnych zajęć.</p> <p>Przeгляд i koordynacja działań UKS, GOSIR, prywatnych podmiotów, organizacji pozarządowych by zoptymalizować działania w obszarze sportu.</p> <p>Ogromny zasób szkoła ma w infrastrukturze sportowej, powstający stadion i bieżnia oraz sale gimnastyczne.</p> <p>Udostępnienie "przestrzeni" szkoły wymaga przemyślenia jak wygospodarować na to pieniądze, ustalenie zasad odpowiedzialności za użytkowanie infrastruktury szkoły skoro ma być udostępniana. Samo udostępnienie nie wystarczy, trzeba jeszcze tworzyć przemyślaną i całościową ofertę. Może być to animator, który koordynuje działania szkoły po godzinach lekcyjnych. Współpracuje ze wszystkimi gminnymi instytucjami i podmiotami w gminie oraz tworzy wspólne przedsięwzięcia włączające je w działania. Może być współfinansowana tak jak animatorzy orlików - w części przez samorząd w części przez środki z budżetu centralnego. Ważne by podążała za trendami, by oferta była dostosowana do wszystkich zainteresowanych grup.</p> <p>Ustalenie jasnych zasad wykorzystania z sal sportowych i pomieszczeń w szkole.</p> <p>Zadbać o ustalenie jasnej odpowiedzialności za używanie i odpowiedzialność OC. Znaleźć sposoby by nie była to bariera w używaniu i oddawaniu do użytkowania przestrzeni szkoły.</p> <p>Bogatsza edukacyjnie oferta w świetlicy.</p>
--	---

WSPÓŁPRACA Z OTOCZENIEM

<p>Wolontariat – często jedyną motywacją jest otrzymanie punktów do świadectwa.</p> <p>Ograniczona oferta działań wolontarystycznych.</p> <p>Często brak systemowej i stałej współpracy, instytucje nie widzą siebie i swoich działań. Nie skoordynowane działania i np. odbywają się w jednym czasie.</p>	<p>Stała współpraca szkoły z instytucjami gminnymi jak CKI, przekazywanie informacji z wystarczającym wyprzedzeniem, Włączanie domu kultury i innych instytucji gminnych we wspólne przedsięwzięcia</p> <p>Wsparcie koordynacji wolontariatu.</p> <p>Wykorzystanie renty położenia i lokalnych zasobów – Stała, rozwinięta i systemowa współpraca z Zakładem dla Niewidomych w Laskach, Wspólne wykorzystanie z zasobów. Realizacja wspólnych projektów.</p> <p>Wolontariat – rozszerzyć ofertę GOPS + przeгляд wszystkich instytucji pod kątem nawiązania współpracy ze szkołą w obszarze wolontariatu.</p>
--	--

	<p>Regularne spotkania wszystkich dyrektorów i kierowników instytucji gminnych. Wymiana informacji i nawiązywanie współpracy</p> <p>Współpraca stała z Kampinoski Park Narodowy, ustalenie stałych zasad współpracy Nawiązanie współpracy przy pisaniu wspólnych projektów.</p> <p>Wspólne przedsięwzięcia z przedszkolami, wcześniej przedszkolaki mogą uczestniczyć w dniu otwartym w małej szkole. Może jeszcze jakieś inne okazje wymyślić, by było więcej okazji to wizyt.</p> <p>Działania i zajęcia po 16.00 dla wszystkich mieszkańców, w tym oferta dla młodzieży +15</p> <p>Szkoła powinna włączać w swoje działania młodzież też starszą czyli powyżej +15 Działania mogą być skierowane również do absolwentów, którzy skończyli szkołę. Włączenie ich w działania szkolne, prowadzenie zajęć dla młodszych kolegów.</p> <p>Poszukanie możliwości prowadzenia zajęć przez studentów z gminy, którzy są związani emocjonalnie z gminą. Współpraca w edukacji przyrodniczej. Zatrószczenie się by ta współpraca wyglądała modelowo, bo będzie to z korzyścią dla dzieci i mieszkańców.</p>
INFORMACJA	
<p>Nauczyciele nie wiedzą co się dzieje w gminie, co jest planowane, nie są włączani jako ważna i liczna grupa w społeczności do podejmowania decyzji o kierunkach rozwoju gminy. Nie są uznawani za jednolity i ważny podmiot w dyskusji o sprawach gminy.</p>	<p>Większa rola szkoły opiniotwórcza. Miejsce które inicjuje debatę w gminie. Wychodzi z pomysłami do mieszkańców.</p> <p>Mimo, że część nauczycieli nie mieszka w gminie - to dość duża grupa ludzi jest związana z gminą i warto zadbać by w odpowiedni sposób ich włączyć.</p> <p>Spinanie działań szkoły i innych lokalnych instytucji przez kogoś (może dział promocji w gminie, koordynator).</p> <p>Dzień otwarty + pikniki + pokazywanie oferty szkoły, chwalenie się ciekawymi projektami. Udział szkoły w gminnych imprezach.</p>
WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI	
<p>Robione są szkolenia dla rodziców, a oni nie chce uczestniczyć</p> <p>Rodzice zapisują na zajęcia dzieci, one są przemęczone i mało zainteresowane nimi.</p>	<p>Dedykowane zajęcia skierowane dla uczniów z rodzicami, Wspólne spędzanie czasu i wspólne działanie</p> <p>Włączenie rodziców do prowadzenia zajęć w szkole zarówno stałych jak i okazjonalnych.</p>

Brak samodzielności dzieci, odprowadzane, prowadzone za rączkę. Często jako rodzice nie mamy czasu, pędzimy, w niewystarczającym stopniu poświęcamy czas dzieciom.	Wykorzystane potencjału rodziców (prowadzenie zajęć, pomoc w organizacji ciekawych zajęć, wykorzystanie kontaktów rodziców). Ważne by tworzyć ofertę w dużym stopniu uwzględniającą wspólne działania dziecka z rodzicem. Kluby tematyczne, współpraca z rodzicami przy tworzeniu ich oferty
SZKOŁA JAKO MIEJSCE	
	Oddać więcej przestrzeni młodym do wymyślenia i zarządzania tym miejscem. Kluby tematyczne, współpraca z rodzicami przy tworzeniu ich oferty. Wydzielenie fizycznej przestrzeni w szkole dla młodych, wspólne wymyślenie oferty i jak to miejsce miałyby wyglądać. Kawiarnia prowadzona przez młodzież. Oddać fizycznie przestrzeń w szkole do dyspozycji młodzieży. Lokal, klub stworzony i prowadzony przez młode osoby przy wsparciu opiekuna. Przestrzeń kawiarni, świetlicy młodzieżowej, tętniące życiem miejsce

Stolik nr 4

Jaki jest kształt wewnętrznych relacji w szkole: w trójkącie nauczyciele – uczniowie – rodzice?

Dobre relacje to podstawa skutecznej współpracy. Czy warto wypracować jakieś „reguły gry”, które by pomogły te relacje nawiązać i utrzymać? Jaka rola w tworzeniu szkoły powinna przypaść samym uczniom? Co do powiedzenia powinni mieć rodzice? Jak budować dobre relacje wewnątrz każdej z grup i pomiędzy nimi? Wszyscy pewnie zgodzą się, że powinny być oparte na szacunku i wzajemnym słuchaniu, ale jak zrobić to w praktyce? Przez regulaminy czy przez szkolenia? A może przez wspólne działania?

JAK JEST	JAK CHCEMY, ŻEBY BYŁO
Dziecko to nasze wspólne dobro; poczucie wspólnej sprawy	
Za małe zaangażowanie rodziców w edukację i wychowanie własnych dzieci	Rodzice powinni mieć świadomość własnych obowiązków: dbanie o to, by dzieci miały odrobione lekcje, a nawet, by przynosiły drugie śniadanie. Zwiększenie świadomości odpowiedzialności rodziców za dziecko.
Lekkomyślność rodziców (wyjazdy wakacyjne w trakcie roku szkolnego, lekceważenie obowiązku szkolnego)	Konieczność stworzenia narzędzi do skutecznego egzekwowania obowiązku szkolnego
Brak świadomości wymagań w stosunku do rodziców albo ich lekceważenie (nieobecność na ważnych zebraniach, nieusprawiedliwianie obecności); duża presja na nauczycieli, a z kolei nadopiekuńczość w stosunku do uczniów.	Potrzeba stworzenia rodzaju kontraktu między szkołą/nauczycielem a rodzicami: wymagania na początku roku w stosunku do dzieci i rodziców. Możliwość zgłoszenia postulatów także przez rodziców. Konieczność uświadomienia rodzicom ich obowiązków związanych z edukacją i dbaniem o dzieci.

Przeprowadzona ankieta wśród rodziców na temat ich postulatów względem nauczycieli liczyła 121 pozycji oczekiwań i tylko 3 zobowiązania rodzicielskie.	
Komunikacja	
Brak chęci komunikacji, nieodbieranie wiadomości w dzienniku elektronicznym	Upewnienie się nauczycieli, czy wszyscy rodzice posługują się dziennikiem elektronicznym i komputerem Ustalenie zasad współpracy nauczyciel-rodzic
Brak efektywnej komunikacji	Jasne i klarowne komunikaty. Szkolenie dla rodziców i nauczycieli dotyczące sposobów efektywnej komunikacji w relacjach szkolnych
Zgłaszanie wszystkich uwag do dyrekcji albo do wychowawcy; brak świadomości sposobu postępowania	Opracowanie albo odświeżenie reguł postępowania w przypadku skarg i wniosków i opublikowanie go na stronie internetowej, przedstawienie przez wychowawców
Brak jasnej i klarownej informacji dotyczącej ważnych spraw z punktu widzenia rodziców typu łączenie klas	Rzeczowa i sprawdzona informacja ułatwia zrozumienie decyzji i ogranicza poziom stresu u rodziców związanego ze zmianami
Za dużo zebrań szkolnych natury technicznej	Więcej informacji technicznych/zarządzeń dyrekcji przesyłanych w dzienniku elektronicznym. Zwiększenie liczby spotkań indywidualnych nauczyciel-rodzic kosztem technicznych zebrań
Wzajemny szacunek – wspólna sprawa rodziców i nauczycieli	
Szacunek nauczyciel-rodzic-dziecko, a nie jedynie szacunek do jednej grupy	Konieczność uświadomienia wszystkim stronom potrzeby wzajemnego szacunku
Krytyka nauczycieli przez rodziców w obecności ucznia	Uświadomienie rodzicom, jaki skutki niesie za sobą krytyka w postaci „pani jest beznadziejna”. Podpowiedzi/lektury obowiązkowe dotyczące podstawowych zasad rodzicielskich dla rodziców, którzy sobie tego nie uświadamiają. Potrzeba wspólnego budowania autorytetu nauczyciela.
Krytyczne podejście do nauczycieli, ich pracy, brak chęci przyjmowania uwag dotyczących zachowania dzieci	Konieczność wypracowania mechanizmów bezpośredniego kontaktu z nauczycielem w sytuacjach trudnych; uświadomienie rodzicom, że kontakt jest konieczny w sytuacjach trudnych, a nie jest niezbędny, jeśli wszystko idzie dobrze. Niepodważanie ocen nauczycieli. Konieczność sprawiedliwego oceniania. Przekazywanie dzieciom przez rodziców pozytywnego obrazu szkoły. Wykazanie się chęcią zrozumienia i negocjowania w sytuacjach trudnych zarówno u rodziców, jak i nauczycieli.
Brak zaufania do nauczycieli, do ich specjalistycznej wiedzy	Rozmowy o zasadach, szacunku. Warto przekazywanie informacji zwrotnej pozytywnej nauczycielom przez rodziców i rodzicom przez nauczycieli.
Szkolenia proponowane przez rodziców dla nauczycieli, obowiązkowe, nie zawsze są sensowne.	

Na szkoleniach proponowanych przez szkołę prawie nie ma rodziców	Stworzenie systemu podsumowywania szkoleń, najważniejsze informacje mogłyby docierać przez dziennik elektroniczny
Ataki słowne, podnoszenie głosu na nauczyciela	Konieczność opisanie procedur reagowania w trudnych sytuacjach, które mogą być pomocą dla nauczycieli. Konieczność uświadomienia rodzicom i uczniom, że nauczyciel w trakcie pełnienia obowiązków podlega ochronie takiej jak funkcjonariusz publiczny i odpowiedzialności karej z tym związanej.
Integracja	
Brak spotkań rodziców i nauczycieli	Stworzenie możliwości spotykania się pozaszkolnego ułatwia komunikację, buduje lepsze relacje i sprawia, że lepiej poznając się mniej się wszyscy krytykujemy. Pomysły na spotkania poświęcone pasjom nauczycieli, rodziców.
Brak społeczności pozaszkolnej samych nauczycieli	Potrzeba zorganizowania grupy o charakterze ustrukturyzowanym.

Stolik Nr 5

Jaka jest pozycja nauczycieli? Jakie oczekiwania w stosunku do nich?

Tradycyjnie nauczyciel ma „realizować program, oceniać sprawiedliwie, informować radę i rodziców, wspierać ucznia w rozwoju psychofizycznym”. Jakie punkty znalazłyby się w zakresie obowiązków formułowanych przy udziale uczniów i rodziców? Warto też się zastanowić, w jakich warunkach poszczególne wymagania są realne

1.Obszar podstawy programowej i kwestie systemowe związane z jej realizacją	
JAK JEST?	JAK MA BYĆ?
<ul style="list-style-type: none"> Ograniczenie roli nauczyciela do biernego przekaźnika informacji – przeladowanie i niedostosowanie podstawy programowej do wieku dzieci i realiów współczesnego świata. <ul style="list-style-type: none"> Regułki, wzory, definicje Poczucie przygniecenia i brak wolności w doborze tematów do realizacji (sztywność ram podstawy programowej). 	<ul style="list-style-type: none"> Więcej przestrzeni (mniej „kagańca”) dla nauczyciela w realizacji podstawy programowej, brak sztywności w sposobie przekazywania wiedzy → praca różnorodnymi, ciekawymi dla uczniów metodami pracy. <ul style="list-style-type: none"> Doświadczenie, eksperyment, poznanie Więcej kreatywności w sposobie przekazywania wiedzy a nie informacji, budzenie ciekawości u uczniów. Więcej czasu i przestrzeni na dialog z uczniami i indywidualne potrzeby ucznia, nie na godzinie wychowawczej ale jako „realna i odpowiednia

<ul style="list-style-type: none"> • Bezrefleksyjność i brak zaangażowania, mała kreatywność w przekazywaniu wiedzy (lub informacji raczej) - przytłoczenie i obarczenie zbyt dużą ilością materiału (przeładowanie podstawy programowej). • Unifikacja potencjału dzieci – konieczność wyboru najważniejszych rzeczy z podstawy programowej i trzymanie się tego – tracą najlepsi, brak czasu i możliwości zajęcia się tymi, którzy wyłamują się spoza średniej. • Wspieranie systemu opartego na rywalizacji 	<p>dawka czasu potrzebna każdemu uczniowi, który tego potrzebuje”.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie systemu opartego na współpracy
2. Wizerunek zawodu funkcjonujący w świadomości społecznej (rodzice i dzieci)	
<ul style="list-style-type: none"> • Niska świadomość społeczna dotycząca realnego czasu pracy nauczyciela • Mała aspiracyjność (degradacja społeczna) zawodu spowodowana: <ul style="list-style-type: none"> ○ niskimi zarobkami ○ podważaniem kompetencji nauczyciela (też przez rodziców), nauczyciel nie jest traktowany jak profesjonalista do którego ma się zaufanie • Przygniecenie wygórowanymi oczekiwaniami i roszczeniowymi postawami rodziców dotyczącymi edukacji i wychowania dzieci. 	<ul style="list-style-type: none"> • Urealnienie obrazu pracy nauczyciela w świadomości społecznej. • Budowanie aspiracyjnego i postawnego wizerunku, odczarowanie go → wizerunkowe kampanie społeczne. • Budowanie poczucia społecznego zaufania wobec zawodu → profesjonalści z pasją • Budowanie pomostów i partnerstw w komunikacji z rodzicami. Stworzenie przestrzeni do wzajemnego dialogu (nie tylko omawianie problemów klasowych na godzinach wychowawczych, ale wyjście w szerszy kontekst – potrzeb nauczyciela). • Stworzenie bezpiecznych i efektywnych platform do poznania wzajemnych potrzeb i oczekiwań rodziców i nauczycieli, wzajemnej krytyki oraz doceniania.
3. Rola nauczyciela w środowisku lokalnym	
<ul style="list-style-type: none"> • Nieobecność/ niewidoczność nauczyciela w środowisku lokalnym, nauczyciele nie są grupą rozpoznawalną ze względu na konkretne działania. • Bierna rola w kontekście funkcjonowania uczniów w społeczności lokalnej, odpowiedzialności za społeczność lokalną, samorządność (100 konkursów na rysunek patrona szkoły tego nie załatwi) 	<ul style="list-style-type: none"> • Włączanie nauczycieli w lokalne, istotne działania • Podejmowanie działań dedykowanych nauczycielom w formie włączającej ogół społeczności.

4. Satysfakcja i motywacja nauczycieli – ścieżka awansu i szkolenia

• Zaniedbywanie sfery satysfakcji nauczyciela przez usługodawców• Niedostosowanie systemu szkoleń do potrzeb dzieci i realiów świata współczesnego• Utwierdzenie postaw miernych i nijakich w zawodzie. Brak selekcji negatywnej do zawodu• Przeszarżałe metody nauczania na studiach, niedostosowane do warunków współczesnego świata• Skostniały system awansu zawodowego. Karta nauczyciela (nauczyciel mianowany nie do ruszenia)• Strach i niechęć do przyznawania się do błędu (traktowanie w kategoriach osobistej porażki)• Stłumienie potrzeby niezależności i sprawczości w obawie przed reakcją dyrekcji – negatywną oceną dyrekcji.	• Prowadzenie systemów motywacyjnych zmniejszających ryzyko wypalenia zawodowego• Wprowadzenie opisowych ocen nauczycieli• Rozliczalność pracy w kontekście systemu awansu zawodowego (opartego o realizację konkretnych i adekwatnych celów)• Nauczyciel stażysta nie powinien być samodzielny nauczycielem (nie ma kompetencji)• Dostarczenie konkretnych, praktycznych, adekwatnych do potrzeb uczniów i realiów współczesności narzędzi szkoleniowych z pedagogiki i psychologii• Większa selekcja w kierunku doboru osób o odpowiednich predyspozycjach i o odpowiednim przygotowaniu do zawodu.• Zapewnienie godziwych warunków materialnych → daje prawo do większych wymagań wobec nauczycieli• Wprowadzanie już na poziomie studiów więcej wiedzy i praktyki z zakresu systemów edukacji alternatywnej - Montessori, edukacja waldorfska, rodzicielstwo bliskości, demokratyczna.